

Czwartek, 26 marca 2009 r.

20. ostrzega przed wzajemną niezgodnością, nakładaniem się na siebie i powielaniem przepisów zawartych w prawie pracy, kodeksach postępowania, normach i wytycznych przyjętych przez organy państwowe oraz obowiązujących umowach zbiorowych; dlatego podkreśla, że przedsiębiorstwa muszą w pierwszym rzędzie przestrzegać kodeksów postępowania, norm i wytycznych wyznaczonych na poziomie organizacji ponadnarodowych (OECD, MOP), krajowym i sektorowym;
21. przypomina wszystkim zainteresowanym podmiotom, a w szczególności pracodawcom, o spoczywających na nich obowiązkach w zakresie informowania pracowników, prowadzenia z nimi konsultacji i ich udziału, które są w szczególności gwarantowane na mocy wspólnotowych i krajowych instrumentów prawnych;
22. proponuje, żeby w krajowych przepisach prawa zagwarantowano pracownikom podwykonawców w łańcuchach produkcyjnych możliwość pogodzenia życia rodzinnego i zawodowego, oraz żeby skutecznie wdrażano dyrektywy w sprawie urlopu macierzyńskiego i wychowawczego;
23. wzywa Komisję do zapewnienia rzeczywistej zgodności z dyrektywą 96/71/WE, w tym w razie konieczności do wszczęcia postępowania o naruszenie przepisów; ponadto wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia działań służących poprawie dostępu oddelegowanych pracowników do informacji, usprawnieniu koordynacji i współpracy administracyjnej między państwami członkowskimi, w tym wyjaśnieniu roli biur łącznikowych państw członkowskich oraz rozwiązaniu problemów związanych z transgranicznym egzekwowaniem przepisów, które stanowią przeszkodę w skutecznym wykonywaniu dyrektywy 96/71/WE;
24. podkreśla, że przeciwdziałanie ewentualnym negatywnym skutkom podwykonawstwa można wzmocnić poprzez usprawnienie wzmoczonego dialogu społecznego między organizacjami pracodawców a związkami zawodowymi;
25. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich.

Ceny żywności w Europie

P6_TA(2009)0191

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie cen żywności w Europie (2008/2175(INI))

(2010/C 117 E/30)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 33 Traktatu WE,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 grudnia 2008 r. „Ceny żywności w Europie” (COM(2008)0821),
- uwzględniając analizę Parlamentu z dnia 20 października 2007 r. zatytułowaną „Różnica pomiędzy cenami producenta a cenami płaconymi przez konsumenta”,
- uwzględniając analizę Komisji Europejskiej z dnia 28 listopada 2006 r. pt. „Konkurencyjność europejskiego przemysłu spożywczego. Ocena gospodarcza i prawna”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2008 r. zatytułowany „Reakcja na kwestię wzrostu cen żywności – Wskazówki dotyczące działania na szczeblu UE” (COM(2008)0321),

Czwartek, 26 marca 2009 r.

- uwzględniając oświadczenie z dnia 19 lutego 2008 r. w sprawie zbadania przypadków nadużywania władzy przez duże supermarkety prowadzące działalność w Unii Europejskiej oraz przeciwdziałania im ⁽¹⁾,
  - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 7 kwietnia 2005 r. zatytułowaną „Sektor wielkich detalistów — tendencje i oddziaływanie na rolników i konsumentów” ⁽²⁾,
  - uwzględniając zieloną księgę Komisji z dnia 22 stycznia 1997 r. na temat ograniczeń wertykalnych (COM(1996)0721),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2007 r. w sprawie podwyżki cen paszy i żywności ⁽³⁾,
  - uwzględniając trwającą ocenę funkcjonowania wspólnej polityki rolnej (WPR),
  - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (A6-0094/2009),
- A. mając na uwadze, że w Europie i na świecie obserwuje się ostatnio dużą zmienność cen żywności przy czasami gwałtownych wzrostach cen i niejednoznaczny wpływ na sektor rolnictwa, gdyż niektórzy zyskują na wyższych cenach, a inni – przeważnie hodowcy bydła i przetwórcy żywności – ponoszą znacznie większe koszty,
- B. mając na uwadze, że w wyniku wzrostu cen środków produkcji, na przykład nawozów i środków ochrony roślin, doszło również do znacznego wzrostu kosztów produkcji rolnej, a obecnie mimo tego, że ceny producentów gwałtownie spadają, nie dochodzi do analogicznego spadku tych kosztów produkcji w tym samym okresie,
- C. mając na uwadze, że spadek cen produktów rolnych, którego nie równoważy spadek kosztów produkcji, prowadzi do pogorszenia się sytuacji finansowej rolników, a wielu z nich rezygnuje z produkcji z uwagi na niedostateczną opłacalność,
- D. mając na uwadze, że w poszczególnych państwach członkowskich stwierdzono znaczne zróżnicowanie cen ustalanych przez dużych producentów dla takich samych produktów,
- E. mając na uwadze, że w Europie odnotowano duże różnice pomiędzy cenami konsumpcyjnymi a cenami producentów, których w pewnych przypadkach nie da się wytłumaczyć kosztami związanymi z przetworzeniem, dystrybucją i sprzedażą produktów,
- F. mając na uwadze, że w analizie cen i ich zmian konieczne jest uwzględnienie całego łańcucha dostaw, oraz mając na uwadze, że sektor spożywczy jest rozdrobiony, a łańcuch dostaw, obejmujący wielu pośredników handlowych, wykazuje duży stopień złożoności,
- G. mając na uwadze, że w ostatnich latach niektóre duże przedsiębiorstwa sektora przetwórczego zwiększyły swoje udziały w rynku,
- H. mając na uwadze, że w ostatnich latach doszło do znacznych zmian struktury konkurencji w ramach łańcucha zaopatrzenia w żywność oraz wzrostu stopnia koncentracji w sektorze spożywczym, jak również w sektorze handlu hurtowego i detalicznego,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0054.

⁽²⁾ Dz.U. C 255 z 14.10.2005, s. 44.

⁽³⁾ Dz.U. C 263E z 16.10.2008, s. 621.

Czwartek, 26 marca 2009 r.

- I. mając na uwadze, że dane z całej Unii Europejskiej wskazują, iż duże supermarkety korzystają ze swojej siły nabywczej, aby obniżyć ceny oferowane dostawcom do nieopłacalnego poziomu oraz aby narzucać im nieuczciwe warunki; mając na uwadze, że wielcy detaliści w Unii Europejskiej szybko stają się „stróżami” kontrolującymi dostęp rolników i innych dostawców do konsumentów,
- J. mając na uwadze, że ceny konsumpcyjne w Unii Europejskiej są średnio do pięciu razy wyższe niż ceny na wyjściu z gospodarstwa; mając na uwadze, że pięćdziesiąt lat temu rolnicy w Unii Europejskiej otrzymali około połowę ceny detalicznej żywności, natomiast obecnie ułamek ten – przy jednoczesnym wyraźnie zwiększonym stopniu przetworzenia żywności – drastycznie zmalał do znacznie niższego poziomu,
- K. mając na uwadze, że chociaż przez wiele lat finansowanie WPR przyczyniało się do zapewnienia konsumentom niskich cen, to można zauważyć, że mimo spadków cen w sektorze rolnym ceny płacone przez konsumentów są nadal wysokie lub nie są obniżane,
- L. mając na uwadze, że wysoki stopień samowystarczalności UE stanowi ze strategicznego punktu widzenia rozsądną koncepcję, a w tym kontekście należy wspierać silną pozycję unijnych producentów pierwotnych jako podmiotów zaopatrujących nas w produkty żywnościowe,
- M. mając na uwadze, że brak równowagi w zakresie pozycji negocyjacyjnej producentów rolnych i pozostałych podmiotów w łańcuchu dostaw spowodował stałą silną presję na marże producentów w sektorze rolnym,
1. jest zdania, że zgodnie z Traktatem WE w unijnym interesie publicznym leży utrzymanie odpowiedniego poziomu cen producentów i konsumentów oraz zapewnienie uczciwej konkurencji, zwłaszcza w odniesieniu do towarów strategicznych, takich jak produkty rolne i spożywcze;
  2. jest zdania, że konkurencja umożliwia konsumentom łatwy zakup żywności w konkurencyjnych cenach, ale również rolnikom stabilny dochód dzięki cenom pokrywającym koszty produkcji, a ponadto rolnikom należy zapewnić odpowiednie wynagrodzenie za ich pracę, także w celu zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw żywności o dobrej jakości;
  3. jest zdania, że duży zbiór czynników ma wpływ na mechanizm przekazywania cen oraz na różnice pomiędzy cenami producenta a cenami konsumpcyjnymi; wymienia wśród tych czynników strategie marketingowe podmiotów w łańcuchu dostaw, np. sektora przetwórczego, hurtowników i detalistów, udział kosztów pozarolniczych (jak energia i praca), ramy legislacyjne i regulacyjne, nietrwały charakter produktów, stopień przetworzenia i zakres sprzedaży oraz częstotliwość przeładunku produktów i preferencje zakupowe konsumentów;
  4. jest zdania, że spośród czynników wywierających największy wpływ na mechanizm przekazywania ceny oraz na różnicę pomiędzy ceną producenta a ceną konsumpcyjną decydującą rolę odgrywa zwiększająca się koncentracja wzdłuż całego łańcucha dostaw żywności, stopień uszlachetniania produktów i wzrost cen przy innych zewnętrznych czynnikach kosztowych oraz spekulacja w odniesieniu do towarów rolnych; w związku z tym potwierdza swoje stanowisko, że instrumenty regulujące rynek są istotne, a w obecnych warunkach – bardziej potrzebne niż kiedykolwiek;
  5. zgadza się z Komisją, że rozwój sytuacji w zakresie podaży i popytu oraz problemy z funkcjonowaniem łańcucha dostaw żywności w znacznym stopniu przyczyniają się do wzrostu cen żywności; podkreśla jednocześnie, że w znacznej mierze przyczyniły się do tego również spekulacje na rynkach finansowych, co spowodowało zaburzenia mechanizmu kształtowania się cen;
  6. wzywa Komisję do jak najszybszego zbadania w formie analizy podziału marży zysków w ramach łańcucha produkcji i dostaw, jak zaplanowano w trakcie procedury budżetowej w budżecie na 2009 r. na podstawie wcześniejszej propozycji Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi; traktuje je jako pierwszy etap wspierania przejrzystości w ramach tego łańcucha;
  7. ubolewa nad stopniową likwidacją unijnych działań interwencyjnych na rynku rolnym, ponieważ ich brak w decydującym stopniu przyczynia się do znacznych wahań cen; uważa, że konieczne jest ustanowienie nowych instrumentów sterowania rynkiem, co umożliwi zapewnienie stabilnych dochodów producentom oraz zaoferowanie konsumentom przystępnych cen;

Czwartek, 26 marca 2009 r.

8. jest zdania, że w ramach WPR konieczne są instrumenty sterowania rynkiem służące stabilizacji sektora rolnego i rynku rolniczych produktów żywnościowych oraz utrzymaniu zrównoważonej unijnej produkcji rolnej przy odpowiednich cenach, w celu uniknięcia „skoków” cen końcowych i czynników produkcji;

9. jest zdania, że dokonane przez Komisję porównanie między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi w odniesieniu do produktywności jest całkowicie zasadne, jednakże nie może być absolutną podstawą określenia wirtualnej wielkości produktywności w sektorze spożywczym (przede wszystkim produkcji rolnej i przetwórstwa) w Unii Europejskiej; podkreśla, że rolnictwo i sektor spożywczy w UE różnią się znacznie od amerykańskich, zarówno pod względem uwzględnianych przez niego rodzajów i dziedzin, jak również pod względem panujących warunków i obowiązujących przepisów;

10. jest zdania, że konieczne jest wspieranie wzrostu konkurencyjności i innowacyjności pierwotnego sektora rolnego, ponieważ stwarza to producentom pierwotnym zdecydowanie więcej możliwości dywersyfikacji w zakresie prowadzenia gospodarstwa oraz zmniejszenia zależności od pozostałych etapów łańcucha produkcji i dostaw;

11. jest zdania, że koncentracja podaży produkcji rolnej za pośrednictwem organizacji producentów, spółdzielni lub podobnych instytucji umożliwiłaby określenie na nowo ich roli w łańcuchu dostaw żywności, co wzmocniłoby pozycję negocyjną rolników, zapewniłoby większą wartość dodaną ich produktom i przybliżyłoby kanały dystrybucji do konsumentów;

Niedoskonałości rynku produktów żywnościowych

12. zwraca uwagę na fakt, że znacząca siła rynkowa opłaca się w szczególności w sektorze rolno-spożywczym, biorąc pod uwagę nieelastyczność cenową dostaw towarów rolnych z jednej strony i popyt konsumentów, z drugiej;

13. wyraża obawę dotyczącą praktyk rynkowych, takich jak sprzedaż towarów poniżej kosztów w celu spowodowania większej frekwencji w supermarketach; opowiada się za zakazem sprzedaży żywności poniżej kosztów i wspiera państwa członkowskie, które już wprowadziły takie środki; pragnie, by podejmowano więcej unijnych działań skierowanych przeciwko takim agresywnym praktykom cenowym, jak też przeciwko praktykom działającym na niekorzyść konkurencji, na przykład sprzedaży wiązanej produktów lub wykorzystywaniu w każdy inny sposób dominującej pozycji na rynku;

14. jest zdania, że jedynie duże (zdywersyfikowane) przedsiębiorstwa są w stanie przetrwać stosowanie w krótkim okresie cen poniżej kosztów, które już same w sobie nie są korzystne dla żadnego przedsiębiorstwa, i to jedynie w celu wykluczenia konkurencji z rynku; jest zdania, że w perspektywie długoterminowej taka praktyka nie jest korzystna ani dla konsumentów, ani dla całego rynku;

15. wyraża ponadto obawy związane z innymi przypadkami wykorzystywania przez sektor handlu swojej siły rynkowej; zalicza się tu zbyt długie terminy płatności, opłaty za pozycjonowanie, wyasygnowanie dodatków, groźenie usunięciem produktów z listy, zniżki działające wstecz na towary już sprzedane, bezpodstawnie wysoki wkład w wydatki na promocję poniesione przez detalistę oraz naleganie na wyłączność dostaw;

16. podkreśla, że w niektórych państwach członkowskich koncentracja dotyczy zarówno sprzedających, jak i kupujących podmiotów na rynku, co pogarsza niekorzystny wpływ na rynek;

17. podkreśla, że w świetle reformy WPR, a szczególnie oddzielenia płatności od produkcji, na decyzje rolników o rodzaju produkcji będą wpływały sygnały rynkowe, których nie powinna zakłócić nadmierna koncentracja w sektorze handlu detalicznego; jest zdania, że wzrost importu żywności w UE prawdopodobnie obniży ceny w gospodarstwach rolnych;

18. zwraca uwagę na fakt, że detaliści mogą wykorzystywać oznaczenia takie jak „fair trade”, czyli sprawiedliwy handel, aby zwiększyć swoje zyski; apeluje z tego względu o opracowanie strategii wspierania i rozwoju sprawiedliwego handlu w Unii Europejskiej, w celu ograniczenia stosowania takich praktyk handlowych i kontrolowania wykorzystywania takich oznaczeń;

Czwartek, 26 marca 2009 r.

19. uznaje, że w perspektywie krótkoterminowej skutkami koncentracji na rynku mogą być niższe ceny żywności na różnych szczeblach łańcucha dostaw żywności, jednakże w perspektywie średnio- i długoterminowej należy zwrócić uwagę, aby nie doszło do naruszenia swobodnej konkurencji, wykluczenia w ten sposób niewielkich producentów z rynku oraz ograniczenie konsumentom możliwości wyboru;

20. zwraca uwagę na fakt, że wiele MŚP w branży rolno-spożywczej jest szczególnie narażonych na ryzyko, zwłaszcza jeśli w znacznej mierze zależą one od jednego dużego przedsiębiorstwa; zauważa, że duże przedsiębiorstwa w łańcuchu dostaw żywności często stosują w odniesieniu do kilku dostawców „konkursy na najniższą cenę”, a małe firmy, aby utrzymać się na rynku, muszą obniżyć koszty i marże, co przekłada się na zmniejszenie cen płaconych rolnikom, gorszy dostęp do rynku i mniejszą liczbę kanałów dystrybucji dla MŚP, ograniczenie zatrudnienia oraz gorszą jakość produktów oferowanych konsumentom;

21. wyraża niepokój w związku ze zwiększonym poziomem spekulacji na rynkach finansowych w odniesieniu do produktów żywnościowych; wzywa Komisję do zainicjowania badań w tej sprawie; oczekuje na wyniki prac grupy wysokiego szczebla ds. konkurencyjności i przemysłu rolno-spożywczego oraz zachęca tę grupę do zaproponowania skutecznych środków mających na celu przywrócenie równowagi na rynku;

22. wyraża dalsze zastrzeżenia wobec wniosków Komisji, zgodnie z którymi spekulacja na rynkach finansowych nie przyczyniła się w znacznym stopniu do procesu kształtowania się cen; uważa, że Komisja powinna podjąć inicjatywy służące wzmocnieniu nadzoru nad rynkami transakcji terminowych dla podstawowych produktów rolnych;

23. uważa, że Komisja obecnie ogranicza się do jednostronnego interpretowania dostępnych danych, ponieważ nie uwzględnia możliwych skutków inwestycji spekulacyjnych na rynkach transakcji terminowych, takich jak:

- wzrost cen płaconych przez użytkowników końcowych (producentów i konsumentów), wynikający ze wzbudzenia fałszywych oczekiwań w odniesieniu do kształtowania się cen,
- powstanie barier i dodatkowej niepewności dla nowoutworzonych i małych przedsiębiorstw produkcyjnych, opierających się na produktach rolnych, co powoduje powstanie ewentualnych barier związanych z wejściem na rynek oraz ograniczeń w odniesieniu do procedury wzmocnienia konkurencji na niektórych rynkach,
- niesprawiedliwa redystrybucja (społeczna i geograficzna) nadwyżki ze sprzedaży produktów rolnych ze szkodą dla rolników/producentów, a z korzyścią dla pośredników handlowych i spekulantów;

24. podkreśla, że w przeciwieństwie do szacunków Komisji, jeszcze pilniejszym zadaniem jest kontrola nowych przepisów regulacyjnych odnoszących się do rynków transakcji terminowych, ponieważ istnieją przesłanki świadczące o tym, że już obecnie spekulacja powoduje problemy w odniesieniu do cen podstawowych produktów rolnych, a w ten sposób również na rynkach i w przedsiębiorstwach produkcyjnych działających jedynie na tych rynkach;

25. jest zdania, że Komisja w ciągu ostatnich pięciu lat zwiększyła nadzór nad kartelami, zarówno dzięki wprowadzeniu lepszego prawodawstwa w dziedzinie konkurencji, jak i wdrożeniu istniejących przepisów; jest zdania, że środki takie jak np. wnioski o złagodzenie kary, procedura ugody czy kryminalistyczne narzędzia IT miały w to znaczny wkład; uważa jednak, że nadal istnieje możliwość dokonania ulepszeń w zakresie ich treści i wdrażania przez państwa członkowskie;

26. zwraca uwagę komisarza odpowiedzialnego za zagadnienia konkurencji na przyjęte przez Parlament wspomniane wyżej oświadczenie pisemne w sprawie zbadania ewentualnych przypadków nadużywania władzy przez duże supermarkety prowadzące działalność w Unii Europejskiej oraz przeciwdziałania im; wyraża rozczarowanie, że Komisja nie skorzystała z zawartych w nim zaleceń; domaga się w tym kontekście zbadania koncentracji rynkowej i tworzenia karteli w handlu detalicznym oraz stosowania kar w przypadku działań sprzecznych z prawem;

27. wzywa Komisję do przeanalizowania w jej sprawozdaniach rocznych różnicy pomiędzy cenami producenta a cenami płaconymi przez konsumentów, różnic między cenami w poszczególnych państwach członkowskich oraz różnic między cenami poszczególnych produktów rolnych;

Czwartek, 26 marca 2009 r.

28. zwraca uwagę, że przedsiębiorstwa o znacznej wielkości odnoszą wyraźne korzyści gospodarcze (korzyści skali i zakresu), które przyczyniają się do obniżenia kosztów, a więc również cen; podkreśla jednak, że działania służące usprawnieniu łańcucha dostaw żywności powinny wspierać ustanowienie skutecznych systemów służących wykorzystaniu tych korzyści przez sektor rolny (na przykład klastry, sieci i stowarzyszenia branżowe), w celu zmniejszenia presji na marże zysków, wywieranej przez przedsiębiorstwa na kolejnym etapie;

29. wyraża najgłębsze zaniepokojenie faktem, że dokonana w wyżej wspomnianym komunikacie Komisji na temat cen żywności w Unii Europejskiej analiza najbardziej rozpowszechnionych praktyk niekorzystnych dla konkurencji w łańcuchu dostaw żywności nie wymienia nadużywania dominującej pozycji rynkowej, które można zaobserwować w handlu detalicznym i w pewnej mierze w handlu hurtowym; jest zdania, że niekorzystne dla konkurencji praktyki, stosowane przez przedsiębiorstwa mające duży udział w rynku, jak umowy na wyłączność czy obowiązkowa wiązana sprzedaż produktów stanowią znaczne utrudnienie dla zdrowej konkurencji w łańcuchu dostaw żywności;

Rola Unii Europejskiej

Reagowanie na zaburzenia równowagi na rynku

30. popiera decyzję Komisji dotyczącą zaproponowania skutecznego unijnego systemu monitorowania rynku, zdolnego do rejestrowania tendencji cenowych i kosztów nakładów w ramach całego łańcucha dostaw; wyraża przekonanie, że system ten powinien zapewnić przejrzystość i pozwolić na przeprowadzenie transgranicznego porównywania podobnych produktów; jest zdania, że system ten należy ustanowić w ścisłej współpracy z Eurostatem i krajowymi organami statystycznymi oraz powinien on współpracować z Siecią Europejskich Centrów Konsumentckich (ECC); zwraca uwagę na zasadę, zgodnie z którą należy dążyć do zapewnienia dodatkowych kosztów i obciążeń w rozsądnych granicach;

31. wzywa Komisję do ustanowienia wspólnotowych ram prawnych, obejmujących między innymi zasadniczą zmianę dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/35/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych ⁽¹⁾ i wspierających zrównoważone stosunki między poszczególnymi podmiotami łańcucha dostaw żywności, uniemożliwiających nieuczciwe praktyki i wspierających sprawiedliwy podział marż handlowych;

32. wzywa organy odpowiedzialne za konkurencję na szczeblu krajowym i unijnym do badania oraz oceny cen konsumpcyjnych w całej Unii Europejskiej w celu zapewnienia przestrzegania przepisów dotyczących konkurencji i określenia zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów stanowiących część łańcucha tworzenia wartości; podkreśla, że spadki cen powinny być odczuwalne dla konsumentów w perspektywie krótkoterminowej, a producenci powinni szybciej korzystać ze wzrostów cen;

33. stwierdza, że można osiągnąć większą przejrzystość struktury kosztów poprzez stworzenie ogólnounijnej bazy danych, łatwo dostępnej dla obywateli i zawierającej ceny referencyjne produktów i środków produkcji oraz informacje o kosztach energii, wynagrodzenia, czynszów, opłat i prowizji w całej Unii Europejskiej; wzywa Komisję do sporządzenia planów takiego systemu elektronicznego, na podstawie istniejących modeli krajowych, jak francuskie „observatoires des prix”; ponadto jest zdania, że konieczne jest również utworzenie we współpracy z Organizacją Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) międzynarodowego obserwatorium cen produktów rolnych, nakładów i żywności, aby lepiej monitorować te dane na szczeblu międzynarodowym;

34. wzywa poszczególne podmioty łańcucha produkcji i dystrybucji do wspólnego opracowania sprawdzonych rozwiązań lub „tablic ogłoszeniowych postępu” w celu wspierania przejrzystości cen w odniesieniu do produktów rolnych;

35. wzywa władze państw członkowskich oraz Komisję do realizacji szczegółowych badań i analiz dotyczących przekazywania cen i marż stosowanych na etapie pomiędzy gospodarstwem a ostateczną ceną konsumpcyjną, jak również analiz dotyczących sytuacji i liczby supermarketów oraz ich obrotów, wraz ze specyficznymi kosztami logistyki i zużycia energii; wzywa organy państw członkowskich i Komisję do zbadania, czy wobec zmian na rynku handlu detalicznego kryteria określania dominującej pozycji rynkowej są nadal odpowiednie; apeluje o przywrócenie grupy zadaniowej Komisji ds. łańcucha dostaw żywności, współpracującej z krajowymi organami ds. konkurencji;

⁽¹⁾ Dz.U. L 200 z 8.8.2000, s. 35.

Czwartek, 26 marca 2009 r.

36. stwierdza, że jedną z przyczyn różnic między cenami producentów a cenami sprzedaży jest brak równowagi w łańcuchu dostaw żywności, a mimo to Unia Europejska nie dysponuje wystarczającymi środkami wspierającymi dla organizacji producentów w formie spółdzielni i innych organizacji służących wspieraniu koncentracji podaży; wzywa Komisję do przyjęcia środków, zarówno w ramach WPR, jak i w ramach innych dziedzin unijnej polityki, służących wspieraniu tych organizacji, co spowoduje dalszą organizację rynku i wzmocnienie pozycji negocjacyjnej producentów w odniesieniu do pozostałych podmiotów łańcucha dostaw żywności;

37. proponuje, by krajowe organy ds. konkurencji, mające szerokie kompetencje na mocy prawodawstwa wspólnotowego w odniesieniu do monitorowania konkurencji na wszystkich etapach łańcucha dostaw żywności, pogłębiły nadzorowaną przez Komisję współpracę, w drodze otwartej metody koordynacji, w odniesieniu do monitorowania kosztów produkcji i handlu w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego;

38. wobec faktu, że na handel detaliczny mają wpływ przede wszystkim krajowe czynniki cechy prawne, gospodarcze, polityczne i kulturowe, uznaje, że korzystne byłoby prowadzenie lepszej wymiany informacji w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji (ECN) oraz ewentualne koordynowanie działań poszczególnych państw członkowskich w zakresie badania praktyk niekorzystnych dla konkurencji, stosowanych przez przedsiębiorstwa działające na szczeblu wewnątrzunijnym;

39. apeluje o wsparcie w ramach strategii lizbońskiej krajowych planów dotyczących ograniczenia lub likwidacji nieuzasadnionej ingerencji regulacyjnej w handel detaliczny, które ograniczają konkurencję i sprawne działanie łańcucha dostaw żywności ze szkodą dla konsumentów;

40. jest zdania, że zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym należy wykorzystać program łagodzenia kar w celu wykrywania przez właściwe organy nadzoru nad konkurencją większej liczby niekorzystnych dla konkurencji praktyk w ramach łańcucha dostaw żywności;

41. zwraca uwagę, że – oprócz wspólnotowych przepisów dotyczących konkurencji – na szczeblu unijnym istnieje jeszcze wiele innych środków wpływających na działalność sektora handlu detalicznego, między innymi przepisy dotyczące jednolitego rynku oraz wspólnotowe przepisy ochrony konsumenta; podkreśla, że wszystkie takie środki muszą być ze sobą zgodne i koordynowane w sposób scentralizowany na szczeblu unijnym, w celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów w odniesieniu do cen płaconych przez konsumentów;

42. podkreśla fakt, że reakcje na obecny kryzys w sektorze produktów spożywczych powinny mieć miejsce również na szczeblu międzynarodowym; wzywa do utworzenia międzynarodowej sieci przy FAO, aby zapewnić wystarczające światowe zapasy żywności;

43. wzywa Komisję do wynegocjowania porozumienia w ramach Międzynarodowej Organizacji Handlu, które pozostawiłoby rolnictwu dostateczną swobodę, zapewniając dalszą konkurencyjność wobec państw trzecich; jest zdania, że przyjmowanie przepisów niezwiązanych z handlem w decydującym stopniu przyczynia się do zachowania unijnych norm produkcyjnych i zapewnienia ich przestrzegania;

44. domaga się ustanowienia na szczeblu UE systemu zaopatrzenia kryzysowego i magazynowania niektórych podstawowych produktów żywnościowych, podobnie jak w przypadku produktów ropopochodnych;

45. wzywa do wprowadzenia mechanizmów zwalczających obserwowane na rynkach finansowych spekulacje w odniesieniu do towarów rolnych i instrumentów finansowych opartych na tych towarach; popiera zamiar Komisji dotyczący zbadania, jakie środki mogą przyczynić się do ograniczenia wahań cen na rynkach surowców wykorzystywanych w rolnictwie;

46. wzywa do opracowania środków wspierających współpracę pomiędzy niewielkimi producentami rolnymi, aby mogli oni konkurować z dużymi producentami, przetwórcami i detalistami; jest zdania, że państwa członkowskie i Unia Europejska powinny zapewnić istnienie różnych form handlu oraz powinny unikać całkowitej liberalizacji rynku produktów rolnych, która doprowadziłaby do dalszej koncentracji; apeluje do Komisji o opublikowanie zielonej księgi w sprawie wzmocnienia organizacji producentów, skutecznych koncepcji obejmujących cały łańcuch oraz siły rynkowej wielkich detalistów;

Czwartek, 26 marca 2009 r.

47. wzywa Komisję do prowadzenia dokładniejszej kontroli spełniania przez importowaną żywność w szczególności unijnych wymogów higieny i ochrony środowiska, aby konsumenci w UE nie byli narażeni na większe ryzyko ze strony produktów importowanych;

48. uważa, że konieczne jest dążenie do silniejszej koncentracji podaży produktów rolnych poprzez wspieranie różnych form prawnych stowarzyszenia się, w celu określenia na nowo znaczenia w ramach łańcucha dostaw żywności, nadania wartości dodanej produktom wytwarzanym przez rolników oraz wzmocnienia ich pozycji negocjacyjnej wobec pozostałych podmiotów uczestniczących w handlu;

49. wzywa do przywrócenia Europejskiego Serwisu Konsultacyjnego dla Producentów Żywności, dzięki któremu rolnicy i organizacje producentów mogliby uzyskać poradę dotyczącą dystrybucji produktów, rynku detalicznego i możliwości w zakresie produkcji konkretnych wyrobów;

50. wzywa do uruchomienia specjalnego numeru telefonicznego przeznaczonego dla konsumentów i producentów rolnych, gdzie mogliby zgłaszać przypadki nadużyć i gdzie można by udostępniać informacje o porównywalnych produktach i cenach w całej UE; uważa, że numer ten powinien zostać ustanowiony i powinien działać w ramach krajowych Europejskich Centrów Konsumentckich;

51. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie tablicy wyników dla rynków konsumentckich jako narzędzia umożliwiającego lepsze monitorowanie rynku wewnętrznego i zapewniającego konsumentom więcej informacji;

52. wyraża obawę dotyczącą wpływu pośredników na ostateczną cenę konsumpcyjną; wzywa Komisję do przeprowadzenia analizy łańcucha dostaw w celu lepszego zrozumienia roli poszczególnych podmiotów łańcucha w kształtowaniu cen;

Zbliżanie producentów do konsumentów

53. wzywa do wprowadzenia polityk, które sprzyjają szerszemu i bardziej bezpośredniemu kontaktowi między producentami i konsumentami, takich jak niedawno przyjęty europejski program na rzecz zapewnienia owoców w szkołach, ponieważ dzięki temu producenci zyskują bardziej znaczącą rolę na rynku, a konsumenci otrzymują jednocześnie lepszy wybór większej gamy produktów; przykładem takiego działania jest tworzenie i wspieranie możliwości bezpośredniej sprzedaży produktów przez producentów;

54. wzywa Komisję do podjęcia działań mających na celu uproszczenie procedury łączenia się i współpracy między organizacjami producentów, na przykład spółdzielniami, unikając tym samym nakładów biurokratycznych i innych ograniczeń, aby organizacje producentów jako większe jednostki mogły dostosować się do warunków dostaw wymaganych na rynku globalnym;

55. jest zdania, że bardziej wyczerpujące i lepsze informowanie konsumentów ma nadrzędne znaczenie dla stworzenia atmosfery zaufania do systemu oraz że należy dołożyć wszelkich starań, aby edukować i właściwie informować konsumentów oraz dostarczać im obiektywnych informacji;

56. proponuje, aby w informacjach dla konsumentów położyć szczególny nacisk na dążenia producentów we Wspólnocie do przestrzegania przepisów wspólnotowych w dziedzinie ochrony środowiska, bezpieczeństwa żywności i ochrony zwierząt;

57. podkreśla, że polityka ochrony konsumentów uwzględnia nie tylko ceny, ale również zapewnienie różnorodności i jakości produktów spożywczych; w związku z tym proponuje, aby Komisja zbadała, w jakich warunkach dochodzi do strat jakości i różnorodności produktów w łańcuchu dostaw żywności, a przede wszystkim w handlu detalicznym;

58. stwierdza, że lokalne sklepy detaliczne zapewniają wartość dodaną polegającą na istotnym wkładzie w likwidowanie dystansu między producentami i konsumentami oraz poprawie jakości życia w obszarach wiejskich poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i wzmocnianie istniejących więzi społecznych;

Czwartek, 26 marca 2009 r.

59. jest zdania, że należy szeroko propagować zastosowanie nowych technologii i Internetu; podkreśla, że nowe technologie można wykorzystywać do dostarczania większej ilości informacji o miejscu, cenie i charakterystyce rozmaitych rodzajów produktów; wyraża przekonanie, że dzięki temu można lepiej dostosować się do popytu na produkty niszowe i zaoferować konsumentom szerszy wybór; popiera wykorzystanie funduszy unijnych przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich, konkurencji i funduszy spójności na rzecz ułatwienia producentom dostępu do rynku za pośrednictwem nowoczesnych technologii i Internetu;

60. wzywa do wprowadzenia środków, które sprzyjają rozwojowi koncepcji „żywności lokalnej”, w szczególności środków wspierających sprzedaż i informowanie konsumentów o szczególnych właściwościach danych produktów oraz korzyściach gospodarczych i zdrowotnych związanych z ich konsumpcją, jak też do wspierania rynków tradycyjnych i tradycyjnych form sprzedaży, przy których producenci bezpośrednio spotykają się z konsumentami;

61. wzywa do silniejszego wsparcia przez Unię Europejską i państwa członkowskie rolnictwa ekologicznego; wzywa ponadto do prowadzenia ambitnej polityki zachęt finansowych w celu zachęcania do stosowania takich form produkcji rolnej i umożliwienia konsumentom uzyskania dostępu do produktów o wysokiej jakości po rozsądnej cenie;

62. apeluje o zacieśnienie współpracy pomiędzy producentami, realizując tradycyjny model organizacji producentów, albo też wprowadzając nowe formy współpracy w operacjach marketingowych rolników;

63. wzywa do szerszego promowania zróżnicowania produktów rolnych jako koncepcji marketingowej, w której różne ceny zależą od jakości;

64. wyraża zaniepokojenie faktem, że w wyżej wspomnianym komunikacie Komisji na temat cen żywności w Europie silna pozycja negocjacyjna producentów żywności kosztem sektora handlu detalicznego, wynikająca z silnej marki lub dywersyfikacji produktu, jest przedstawiana w niewłaściwie negatywny sposób w porównaniu do zdecydowanie istotniejszych czynników, na przykład braku konkurencji lub oligopolu i monopolu; jest zdania, że stworzenie silnej marki produktu lub dywersyfikacja stanowią dozwolone praktyki, a niedozwoloną praktyką jest jedynie nadużywanie wynikającej z tego pozycji;

65. wzywa do wzmocnienia i uproszczenia unijnych polityk na rzecz ochrony oznaczeń pochodzenia i oznaczeń geograficznych, jak też innych certyfikatów, które przyczyniają się do zróżnicowania produktów rolnych; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście debatę zainicjowaną poprzez opublikowanie w dniu 15 października 2008 r. zielonej księgi w sprawie jakości produktów rolnych COM(2008)0641;

66. uważa za konieczne przeprowadzenie dokładniejszego badania opcji wprowadzenia specjalnego oznaczenia na unijnych produktach rolnych, opartego na istniejących modelach; uważa, że oznaczenie to powinno gwarantować przestrzeganie unijnych norm produkcji, takich jak uczciwe traktowanie uczestników rynku w całym łańcuchu produkcji i dystrybucji; jest ponadto zdania, że takie oznaczenie stanowiłoby dla konsumentów zachętę do zwiększonej konsumpcji unijnych produktów, wspierając w ten sposób producentów;

67. wzywa Komisję do zbadania kosztów ponoszonych przez producentów w celu przestrzegania przepisów wspólnotowych w dziedzinie ochrony środowiska oraz tego, w jakim zakresie te normy różnią się w poszczególnych państwach członkowskich lub są bardziej restrykcyjne niż te obowiązujące względem produktów importowanych;

*

* *

68. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.